

IV. SEMNAL

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE LA 70 DE ANI

În zilele de 20-26 iulie 2015, Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” au organizat Conferința internațională cu tema „Organizația Națiunilor Unite la 70 de ani”. La realizarea acestui eveniment și-au adus contribuția și membrii ai Academiei Internaționale de Drept Comparat (AIDC), Institutului European de Drept (ELI), Institutului Internațional de Drept de Expresie și Inspirație Franceze (IDEF) și au participat reprezentanți ai Senatului, Camerei Deputaților, Consiliului Legislativ, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Ministerului Afacerilor Externe, Secretariatul General al Guvernului.

Evenimentul s-a înscris în ciclul de manifestări dedicate împlinirii a 70 de ani de la fondarea Organizației Națiunilor Unite, împlinirii a 60 de ani de la aderarea României la ONU, precum și 60 de ani de la crearea Asociației Națiunilor Unite pentru România și 70 de ani de la crearea UNESCO – organizație științifică și culturală a Națiunilor Unite.

Lucrările au fost deschise de către prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului și președinte ANUROM care a remarcat importanța promovării și protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în cadrul ONU, OIF, IDEF, OSCE, Consiliul Europei, UE, și ELI, evidențiind rolul Institutului Român pentru Drepturile Omului în promovarea idealurilor și principiilor ONU, punând accent pe evoluțiile recente în domeniul reglementărilor, mecanismelor și instituțiilor de drepturile omului.

După sesiunea de deschidere, lucrările s-au desfășurat în sesiuni plenare cu diferite tematici și au fost urmate de dezbateri.

În cadrul primei sesiuni plenare dedicate temei principale „Organizația Națiunilor Unite la 70 de ani”, prof. univ. dr. Irina Moroianu

Zlătescu, a prezentat un Raport introductiv, analizându-se parcursul activității și prezenței ONU în lume, începând de la Declarația Universală a Drepturilor Omului și până la Declarația Mileniului- declarație prin care statele semnatare s-au angajat să îndeplinească obiectivele Mileniului până în 2015.

Ce-a de-a doua sesiune plenară, moderată de prof. univ. dr. Dumitra Popescu, cu tema „Promovarea și protecția drepturilor omului în sistemul Organizației Națiunilor Unite”, și având ca raportori cercet. șt. Raphael Gautschi, Laura Grădinariu, secretar II MAE și cercet. șt. Mihaela Scarlat, s-a axat pe importanța activității Consiliului ONU pentru Drepturile Omului și mecanismul de evaluare periodică universală, precum și relația ONU – Uniunea Europeană,

„Instrumente și mecanisme ONU privind drepturile omului”, moderată de prof. univ. dr. Monna-Lisa Magdo Belu, membru IDEF, a fost tema altei sesiuni plenare în care raportorii, dr. Anna Maria Cun Neagoe, membru ELI, prof. univ. dr. Rodica Șerbănescu, membru IDEF, Emil Marinache, ARDOVT, cercet. șt. Claudia Kosina, membru LIRDOCT, Petru Emanuel Zlătescu, membru ELI, au evidențiat evoluțiile recente în domeniul reglementărilor, mecanismelor și instituțiilor ONU pentru promovarea și protecția drepturilor omului, democrației și păcii și rolul Asociațiilor pentru Națiunile Unite în sistemul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului.

O altă secțiune distinctă a fost acordată temei „Proiectul ONU Alianța Civilizațiilor”, moderată de cercet. șt. Daniela Albu, membru Family Forum, la care raportorii prof. univ. dr. Mihaela Fodor, membru ELI, cercet. șt. Carmen Năstase, membru AROMES, cercet. șt. Olivia Florescu, membru Asociația Clubul de la Cheia, Anghel Găinușă și Tiberiu Marinache, au făcut referire la importanța și scopul constituirii sub egida ONU a proiectului Alianța Civilizațiilor, care și-a propus să promoveze principiul înțelegerii și reconcilierii pentru combaterea prejudecăților și tensiunilor dintre culturi și religii.

Sesiunea plenară cu tema „60 de ani de la aderarea României la ONU”, moderată de prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, a avut ca raportori pe Florin Emerich Saghi, vicepreședinte ANUROM și ministru consilier la MAE, dr. Claudia Brânzan, magistrat și dr. Tudor Grigoraș, procuror, care în rapoartele susținute au subliniat cele mai importante momente din cei 70 de ani de la fondarea Organizației Națiunilor Unite, și relația ONU – România, la aniversarea a 60 de ani de la aderarea țării noastre, moment în care România reafirmă respectul față de acțiunile instituțiilor din sistemul ONU precum și susținerea reformei Consiliului de Securitate ca promotor al păcii și stabilității internaționale, al valorilor democrației, statului de drept și respectului pentru drepturile omului.

Sesiunea specială plenară cu tema „70 de ani de la fondarea Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură – UNESCO”, moderată de Florin Emerich Saghi, vicepreședinte ANUROM, și având ca raportori pe prof. univ. dr. Maria Magdalena Jianu, și Gheorghe Pârvan, președinte Asociația clubul de la Cheia au prezentat strategia UNESCO pe termen mediu pentru educație 2014-2021, care poziționează UNESCO ca pion principal în procesul de elaborare a noilor obiective globale ale dezvoltării, în domeniile educației, științei, culturii, comunicării și informației.

În sesiunea plenară „Evoluția după 2015 la nivel: ONU, UNESCO”, moderată de prof. univ. dr. Maria Magdalena Jianu, raportorii dr. Adrian Bulgaru, membru ELI și cercet. șt. Daniela Albu au prezentat evoluțiile actuale ale cadrului legislativ în domeniul reglementărilor și mecanismelor la nivel ONU și UNESCO pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

O sesiune distinctă a fost dedicată temei „Organizații, instrumente și mecanisme regionale de promovare și protecție a drepturilor omului în cadrul: Consiliului Europei, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și Uniunii Europene”, moderată de prof. univ. dr. Gheorghe Bârlea, co-șef Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță unde raportorii dr. Catrinel Brumar, agent guvernamental CEDO, MAE, lect. univ. dr. Gheorghe Guțu, Republica Moldova, cercet. șt. Mihaela Scarlat, cercet. șt. dr. Adrian Bulgaru și cercet. șt. Marius Mocanu

au prezentat aspecte privind promovarea și protecția drepturilor omului pe plan european, în contextul mondial al crizei și preocupările din cadrul Consiliului Europei și al Uniunii Europene.

„Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene din perspectiva programului 2013-2017 al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA)”, moderată de prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, membru al Consiliului de Administrație FRA, a fost tema altei sesiuni plenare în care raportorii cercet. șt. dr. Adrian Bulgaru, Burce Adamson, SHRC, cercet. șt. Marius Mocanu și cercet. șt. Daniela Albu, au prezentat aspecte privind evoluția drepturilor fundamentale în UE din perspectiva Raportului FRA pe anul 2014, drepturile copilului, discriminarea, drepturile persoanelor cu dizabilități, Uniunea Europeană și integrarea populației roma, libertatea de mișcare drept fundamental al cetățenilor europeni, precum și aspecte privind protecția și integrarea migranților, acordarea vizelor și azilul.

Un moment important în cadrul acestei sesiuni a fost prezentarea în avampremieră a proiectului CLARITY, de către dr. Adrian Bulgaru. Proiectul, realizat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, se concretizează printr-un instrument online interactiv care are scopul de a ajuta oamenii în rezolvarea problemelor privind drepturile fundamentale. Instrumentul acoperă în prezent 14 state membre ale Uniunii Europene (Austria, Bulgaria, Cipru, Finlanda, Franța, Italia, Irlanda, Malta Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Spania și Ungaria) și este disponibil în limba engleză. Institutul Român pentru Drepturile Omului a participat ca și partener în cadrul acestui proiect urmărind poziționarea României în rândul statelor care susțin și asigură respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Potrivit regulamentului de instituire, CLARITY are drept scop să identifice și să ofere informații privind organismul non-judiciar cel mai adecvat pentru a rezolva o anumită problemă a drepturilor fundamentale, pornind de la ideea că fiecare stat dispune de organisme publice de specialitate care pot oferi informații sau pot ajuta în situații de încălcare a drepturilor fundamentale.

Instrumentul online CLARITY acoperă diferite domenii de drepturi fundamentale, inclusiv zona de non-discriminare. Instrumentul pilot vizează și intermediari, pentru orientarea victimelor cărora le-au fost încălcate drepturile fundamentale către un organism competent.

Acest instrument vizează și oferirea de informații asupra modului și unde trebuie depusă o petiție sau de unde poți primi asistență la nivelul cel mai apropiat de domiciliu pentru persoanele cărora le-au fost încălcate drepturile fundamentale.

Proiectul CLARITY urmărește o strânsă colaborare și implicarea directă a instituțiilor ombudsmanului, instituțiilor naționale pentru drepturile omului, organismelor privind egalitatea și a altor instituții și organisme care pot oferi cetățenilor sprijin în respectarea drepturilor fundamentale.

O secțiune distinctă, moderată de prof. univ. dr. Monna Lisa Magdo Belu, a fost rezervată temei „Sistemul național de promovare și protecție a drepturilor omului”. Raportorii, prof. univ. dr. Gheorghe Iancu și lect. univ. dr. Claudiu Ignat, s-au referit în lucrările prezentate la aspecte privind legislația română în domeniul drepturilor omului, legislația europeană și drepturile fundamentale ale omului, normele juridice europene și naționale privind drepturile omului.

„Protecția și promovarea drepturilor omului în Constituția României” și „Protecția și promovarea drepturilor omului în proiectul de modificare a Constituției României”, moderate de prof. univ. dr. Monna Lisa Magdo Belu, au constituit tema altor sesiuni plenare din cadrul universității, în care raportorii prof. univ. dr. Gheorghe Iancu, dr. Tudor Grigoraș, dr. Alexandru Jianu, ANAF, Hélène Gadriot, membru IDEF, lect. univ. dr. Claudiu Ignat, lect. univ. dr. Gheorghe Guțu, Universitatea din Chișinău, au prezentat aspecte privind protecția și promovarea drepturilor omului văzute prin prisma Constituției României precum și în proiectul de modificare a Constituției.

O sesiune plenară omagială cu tema „Drept comparat al drepturilor omului”, a fost dedicată în memoria omului de știință francez Roland Drago, membru titular al Academiei Internaționale de Drept Comparat, membru al Academiei Franceze. În cadrul acesteia, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, membru

titular al Academiei Internaționale de Drept Comparat, a evidențiat faptul că Congresul de la Paris din 1900 a fost recunoscut în lumea întreagă drept „actul de naștere al dreptului comparat modern”¹, iar în perioada 1918-1940 s-a dat o nouă funcție dreptului comparat, fiind momentul în care s-a pus problema creării unui drept mondial al secolului trecut². Se analiza posibilitatea de a se impune un drept uniform al națiunilor. Au fost constituite societăți internaționale cum ar fi Societatea Națiunilor (1918) cu sediul la Haga, Academia de Drept Internațional (1923) cu sediul la Haga, Academia Internațională de Drept Comparat (1924) de asemenea la Haga, Unidroit (1928) cu sediul la Roma³.

Dreptul comparat era definit ca ramură a științei dreptului având ca obiect apropierea sistematică a instituțiilor juridice din diverse țări⁴.

Prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu a arătat, citându-l pe prof. univ. dr. Roland Drago „Poate părea simplu și în același timp imprudent” să se vorbească „de dreptul comparat în acest început al celui de al treilea mileniu”⁵. Profesorul Roland Drago, președinte al Academiei de Științe Morale și Politice, secretar general al Societății Franceze de Legislație Comparată în perioada 1964-1977 și președinte al acesteia – calitate în care, împreună cu prof. univ. dr. Victor Dan Zlătescu, membru titular al Academiei Internaționale de Drept Comparat, creatorul școlii moderne de drept comparat din România, secretar general și apoi președinte (1974-2000) al Societății de Drept Comparat pe care a înființat-o în 1974⁶,

¹ A se vedea **H.C. Gutteridge** apud **Marc Ancel**, *Utilité et méthodes du droit comparé, Eléments d'introduction générale à l'étude comparative des droits*, Editions Ides et Calendes Neuchâtel, 1971, p.18.

² A se vedea **Benedicte Fauvarque – Cosson**, *La société de législation comparée dans le XXI-e siècle*, p. 650.

³ Ibidem.

⁴ A se vedea **Henri Capitant**, în *Vocabulaire juridique*, Paris, 1936, p.208.

⁵ A se vedea **Roland Drago**, *Droit comparé*, în *Presses Universitaires de France*, Paris, 2003.

⁶ În corespondența pe care am avut-o cu prof. Roland Drago, acesta menționa, nu o singură dată că prof. univ. dr. V.D. Zlătescu „era un foarte mare jurist” și că avea la loc de cinste în biblioteca lui cartea pe

au succedat profesorului univ. dr. Marc Ancel, membru titular al Academiei Internaționale de Drept Comparat și academicianului Traian Ionașcu, membru titular al Academiei Internaționale de Drept Comparat, în organizarea Zilelor juridice franco-române create, de aceștia din urmă, în 1967. Roland Drago a fost, de altfel, și secretarul general al Academiei Internaționale de Drept Comparat începând din 1973 și până în 2006, când a hotărât să se retragă din această funcție. Într-o scrisoare pe care mi-a adresat-o la 9 august 2006, spunea că a luat această hotărâre pentru că „trebuie făcută o schimbare și cred că succesorii sunt de calitate și mai ales că ei vor apăra un echilibru între țările Europei și cele din common law”. Profesorul Drago atrăgea atenția că metoda dreptului comparat este „un procedeu de învățământ și cercetare dar și de cunoaștere” și este un adevăr evident că constituționaliștii au trebuit să fie întotdeauna comparațiști, „dreptul comparat nu poate fi numai o materie academică”, el trebuie să privească consecințele concrete, adică „influența drepturilor, unora asupra altora”. Prin lucrările sale - *Tratatul de contencios administrativ* (1962) și *Tratatul asupra recursului în materie administrativă* (1992) - profesorul Roland Drago a demonstrat că și administratiștii trebuie să fie întotdeauna comparațiști.

S-a arătat că astăzi, când ne propunem să discutăm despre comparație în domeniul drepturilor omului sau privat, încercăm să o facem așa cum a făcut-o în întreaga sa carieră profesorul Drago, depășind prejudecățile și impresiile noastre inițiale care, adesea, deformează imaginea pe care o avem despre un subiect.

S-a subliniat că teza, profesorului Roland Drago, privind crizele noțiunii de instituție publică rămâne de o mare actualitate. Competența, angajamentul, deschiderea, curiozitatea intelectuală reînnoită fără încetare au făcut din prof. Roland Drago unul din cei mai fini comparațiști de drept public din a II-a jumătate a secolului trecut, alături de cel pe

care acesta din urmă i-o dedicase. De altfel, în calitate de decan al unei facultăți de drept dintr-o universitate bucureșteană profesorul univ. dr. V.D. Zlătescu acordase titlul de DHC profesorului dr. Roland Drago.

care-l considera ca model și căruia i-a succedat, Adhemar Esmein.

S-a susținut că dacă există o viziune diacronică sau sincronică a sistemelor juridice se ajunge întotdeauna la compararea: izvoarelor, evoluțiilor și influențelor pe care cele două reguli de conduită le retrasează în mod necesar.

În prezent, se consideră că „dreptul comparat” a devenit „calea de acces spre o mai bună înțelegere a drepturilor naționale comparate”, că el a „furnizat puțin câte puțin o formă de referință pentru a înțelege și aprecia diferitele sisteme juridice și modul lor de a trata și rezolva problemele juridice” cele mai importante⁷.

Lucrările Conferinței au continuat și cu alte dezbateri importante, astfel în secțiunea cu tema „Educația juridică și educația pentru drepturile omului. Rolul educației continue”, moderată de prof. univ. dr. Laurențiu Șoitu, raportorii prof. univ. dr. Monna Lisa Magdo Belu și prof. univ. dr. Maria Magdalena Jianu, Eugenie Lechner, membru Paneurope Swiss, Angelamaria Loreto, președinte Ius Primi Viri, au subliniat în comunicările lor rolul educației în promovarea și protecția drepturilor omului, cultivarea respectului pentru valorile comune, rolul educației ca mijloc de prevenire al intoleranței, demersurile educaționale ce trebuie întreprinse pentru a crește forța actului educativ pentru demnitate, punând accent pe drepturile omului și responsabilitățile lui în sistemul educațional din România.

În ultima sesiune plenară cu tema „Noi provocări ale drepturilor omului”, moderată de dr. Octavian Popescu, membru ANUROM, raportorii Mircea Ciocan, vicepreședinte sindicatul SANITAS, dr. Anna Maria Cun Neagoe, dr. Marius Kosina, dr. Elena Pătrașcu și Victoria Nica, membru ARDOVT, au prezentat în lucrările susținute aspecte privind dreptul la informare în domeniul sănătății, aspecte ale drepturilor persoanelor cu tulburări psihice, ale drepturilor persoanelor cu dizabilități, normele juridice europene și naționale privind drepturile consumatorului.

În cadrul manifestărilor a fost organizată și o expoziție de carte cuprinzând o paletă variată de volume recente apărute sub egida IRDO.

⁷ Ibidem, pp. 319-320.

Lucrările Conferinței, la care au participat experți, cercetători, reprezentanți ai unor organizații internaționale, reprezentanți ai unor instituții guvernamentale, cadre didactice universitare, magistrați, doctoranzi și

masteranzi, s-a încheiat cu evaluarea cursurilor, propuneri și înmânarea atestatelor și diplomelor și certificatelor de participare.

Olivia Florescu

CONFERINȚA ANUALĂ A INSTITUTULUI EUROPEAN DE DREPT

Institutul European de Drept (ELI), este o organizație independentă ce are ca scop îmbunătățirea calității legislației la nivel european prin aducerea la aceeași masă pentru discuții a experților, practicienilor și mediului academic din toate ramurile din domeniul dreptului sau a instituțiilor de nivel european sau mondial și care să răspundă noilor provocări rezultate din extinderea spațiului comunitar și din situațiile în care este pusă Uniunea Europeană deseori.

ELI, având sediul și secretariatul la Viena, desfășoară o activitate organizată și susținută la nivel european și uneori la nivel mondial, de toți membrii săi.

În perioada 2 - 4 septembrie 2015, a avut loc la Viena Conferința anuală a ELI și Adunarea generală a membrilor acesteia, eveniment co-organizat de Facultatea de Drept a Universității din Viena și Academia de Științe din Austria, observator instituțional în cadrul ELI.

În ceremonia de deschidere au luat cuvântul doamna Diana Wallis, președinte ELI, domnul Heinz Fassman, Vice-Rector al Universității din Viena, și domnul Paul Oberhammer, Decanul Facultății de Drept din cadrul Universității din Viena, care prin discursul lor și-au arătat disponibilitatea de a păstra locul ELI în cadrul Universității din Viena. De asemenea, a luat cuvântul doamna Harriet Lansing, fost președinte a Comisiei pentru uniformizarea legislației din Statele Unite ale Americii și membru al Institutului American de Drept. Totodată, în deschiderea lucrărilor au luat cuvântul domnul Michael Alam, Vicepreședintele Academiei de Științe a Austriei și domnul Wolfgang Brandstetter, Ministrul de Justiție al Austriei.

După aceste momente festive au început lucrările efective ale Conferinței cu primele două teme desfășurate în paralel, prima „*From*

CESL to the Digital Single Market”, moderată de Lord John Thomas, Lord Chief Justice of England and Wales, avându-i ca invitați pe prof. univ. dr. Axel Metzger, Universitatea Humboldt din Berlin și prof. univ. dr. Christiane Wenderhorst, Universitatea din Viena, și a doua „*Viitoarea procedură de drept administrativ a UE: Probleme de conținut și domeniul de aplicare*” moderată de prof. univ. dr. Jacques Ziller, Universitatea din Pavia, avându-i ca invitați pe doamna Heidi Hautala, Vicepreședinte al Grupului Verzilor din Parlamentul European, prof. univ. dr. Herwig Hofmann, Universitatea din Luxembourg și Centrul pentru Dreptul European, prof. univ. dr. Ian Harden, profesor onorific la Universitatea din Sheffield și domnul Marc Clement, judecător administrativ la Curtea Administrativă de Apel din Lyon. Dezbaterile ce au urmat prezentărilor au fost deosebit de interesante, fiind abordate și alte teme precum, raportul final al proiectului privind viitoarea procedură de drept administrativ împreună cu ReNEUAL (Research Network on European Administrative Law).

Remarcăm aici intervențiile în cadrul celui de al doilea grup a prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului și a conf. univ. dr. Elena Mihaela Fodor, din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, filiala Cluj Napoca. La aceste activități au mai participat prof. univ. dr. Gheorghe Iancu, din cadrul Facultății de Drept Universitatea București, precum și cercet. șt. Vlad Dan Oanea, cercet. șt. Ioan Zonga și dr. Alexandru Jianu. Dezbaterile privind prezentarea proiectului „*De la Principii transnaționale la normele europene de procedură civilă*”, moderată de Jose Angelo Estrella Faria, secretar general UNIDROIT și Diana Wallis, președinte ELI, avându-i ca invitați pe domniile prof. univ. dr. Gilles

Cuniberti, European la Universitatea din Luxembourg, prof. univ. dr. Neil Andrews, Universitatea Cambridge, Eva Storksruub din cadrul Universitatea Uppsala, prof. univ. dr. Rolf Sturner, Universitatea din Freiburg și Michael Shotter, Direcția Generală de Justiție și Consumatori din cadrul Comisiei Europene. S-a avut în vedere elaborarea unui model de standarde europene pentru procedura civilă. În faza sa inițială, proiectul s-a concentrat pe măsuri provizorii și de protecție și accesul la informații și probe, urmând ca, în a doua sa fază, să fie examinate alte două subiecte: autoritatea lucrului judecat și obligații ale părților și avocaților. La aceste activități au participat prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, conf univ. dr. Elena Mihaela Fodor, Prof univ. dr. Gheorghe Iancu și Alexandru Jianu. În cadrul acestui proiect vor colabora și cercet. șt. Vlad Dan Oanea și cercet. șt. Ioan Zonga din partea Institutului Român pentru Drepturile Omului

Tema „*Accesul curatorilor la activele digitale*” proiect ce urmează să fie realizat împreună cu ULC, a fost moderată de doamna Harriet Lansing, membru al Institutului American de Drept. Invitații acestei dezbateri au fost prof. univ. dr. Sjef van Erp, Universitatea din Maastricht, Radim Polčák, Șef al Institutului de Drept și Tehnologie din cadrul Facultății de Drept - Universitatea Masaryk, Jos Uitdehaag, prim secretar la Uniunea Internațională a Executorilor Judecătorești și Ernst Steigenga din cadrul Ministerului de Justiție și Securitate din Olanda. Dezbaterile au avut în vedere rezultatele proiectului cu aceeași temă, propunându-și, nu neapărat să dezvolte un document pentru viitoarea legislație europeană, ci să contribuie la actuala dezbatere în cadrul instituțiilor UE, pentru a oferi răspunsuri la unele dintre întrebările generale ridicate de Comisie și pentru a observa modelul American.

De asemenea, în cadrul acestei prime părți a Conferinței a avut loc și alegerile pentru desemnarea a 30 de membrii noi în Consiliul ELI. Subliniem faptul că din România au candidat și au fost aleși prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului, și dr. Cristian Alundaru, cadru didactic asociat la Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad.

Ultima zi a Conferinței, cea de 4 septembrie 2015, de debutat cu dezbaterile din panel-urile paralele privind progresele înregistrate de proiectele derulate privind „*Prevenirea și soluționarea conflictelor de competență în Dreptul Penal*” și „*De la Principii transnaționale la normele europene de procedură civilă*”.

Prima temă, „*Prevenirea și soluționarea conflictelor de competență în Dreptul Penal*” a fost prezidată de prof. univ. dr. Andre Klip, Universitatea din Maastricht, Olanda, iar printre invitați s-a aflat și de prof. univ. dr. John Vervaele, profesor de drept economic european și penal la Utrecht Law School și profesor de drept penal european la Colegiul Europei din Bruges, a avut în vedere elaborarea unui nou cadru legal pentru prevenirea și soluționarea conflictelor de competență în materie penală, în domeniul de libertate, securitate și justiție. La acest proiect participă și cercetători din cadru IRDO. A doua temă „*De la Principii transnaționale la normele europene de procedură civilă*” a fost prezidată de prof. univ. dr. Matthias Storme, Universitatea din Leuven, la discuții contribuind și prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu și cercet. șt. Vlad Dan Oanea.

În cadrul dezbaterilor doamna Věra Jourova, Comisar European pentru Justiție, Consumatori și Egalitate de Gen. Ea a subliniat faptul că ELI a furnizat deja Comisiei Europene sfaturi de neprețuit, sperând, totodată, că ELI va contribui în continuare la o normă de drept cultural în Europa, prin intermediul cercetărilor sale, publicațiilor și, desigur, conferințelor”. În opinia domniei sale, scopul ELI este de a continua să stimuleze dezbaterile și să încurajeze schimbul între teoreticieni și practicieni, cu privire la toate aspectele legislației UE.

Sesiunea dedicată *proiectelor de viitor ale ELI* a început cu panel-ul privind „*Împuternicirea familiilor europene: spre o mai autonomie puternică în familia europeană și drept succesoral*” moderată de doamna Katharin Boeli-Woelki, profesor de drept la Universitatea din Utrecht, Președintele Comisiei de dreptul familiei și la Academia de Drept Comparat. Invitații acestei dezbateri, care a promovat unitatea familiei în cadrul UE cu toate că peste 10 milioane de familii sunt despărțite la nivel mondial din varii motive, au fost: Christiane

Wendehorst, profesor de drept la Universitatea din Vienna, Kerstin Bartsch, expert și fost mediator familial, Richard Frimstom, notar public, Wendy Schrama, profesor de dreptul familiei la Universitatea din Groningen și Michael Shotter, Direcția Generală de Justiție și Consumatori din cadrul Comisiei Europene.

Referitor la noile proiecte doamna Christiane Wendehorst, vicepreședinte ELI, a adus în discuție posibilele metode prin care ELI poate asigura practicienilor angajarea, efectivă și semnificativă, în munca de proiect desfășurată în cadrul Institutului, care dintre problemele juridice presante necesită atenția ELI, și cum poate organizația aborda diverse subiecte și produce rezultate care să fie utile pentru practicieni.

Astfel, la temă, *Recuperarea afacerii, în Legea Insolventei* moderată de Bob Wessels, profesor de drept internațional privind Insolvența la Universitatea din Leiden, și-a propus ca obiectiv, proiectarea unui cadru legal care să permită dezvoltarea în continuare a normelor coerente și funcționale pentru recuperarea de afaceri din Europa, cadru ce va include anumite proceduri legale pentru a permite părților o mai bună negociere a soluțiilor atunci când o afacere se află în dificultate financiară și pentru a stabili procedurile și condițiile în care soluția executorie poate fi impusă creditorilor și altor părți interesate, în ciuda lipsei lor de consimțământ. Domeniul de aplicare al proiectului este larg și ia în considerare cadre nefinanciare care urmează să fie utilizate de către întreprinderi în afara instanței, și într-un context procedural (pre) insolvență. Invitații acestei reuniuni au fost prof. univ. dr. Stephan Madaus, Universitatea Martin Luther din Halle-Wittenberg, prof. univ. dr. Paul Oberhammer, Decanul Facultății de Drept, Universitatea din Viena, Stephan Taylor, partener Insonomy și Kristin van Zwieten, profesor asociat de drept la Universitatea Oxford.

Proiectele de viitor ale ELI și implicarea sporită a practicienilor a continuat cu panel-ul

„Statul de drept și migrația” moderată de jud. Bostjan Zalar, judecător la Înalta Curte Administrativă a Sloveniei, avându-I ca invitați pe Killian O’Brien, Formator pentru învățământ, calitate și expertiză în cadrul Biroului European de Sprijin pentru Azil, Hugo Storey, președintele Asociației Internaționale a Judecătorilor privind Dreptul Refugiaților și Adriano Silvestri, șeful Sectorului Azil și Migrație din cadrul Agenției pentru Drepturile Fundamentale a UE.

În cadrul acestor dezbateri s-au luat în considerare condițiile oferite de către cele 28 de state membre privind drepturile oferite solicitanților de azil, în special cazarea, dreptul la sănătate, dreptul la educație, etc. S-au pus în discuție motivele pentru care în unele țări solicitanții de azil sunt ținuți în detenție până la soluționarea cererii de azil, fără a le fi respectate drepturile omului. S-a mai discutat despre motivele pentru care unele persoane caută refugiul, criza declanșată de conflictele din Orientul Mijlociu, dacă este Europa pregătită să primească un număr mare de migranți și refugiați. În cadrul acestui proiect au fost cooptați și cercetători IRDO.

S-a adus în discuție o serie de probleme precum: aplicarea corectă a drepturilor omului în Europa, relația dintre instanțele naționale și supranaționale, rolul instanțelor supranaționale în ordinea juridică europeană, cauzele în care unele state au fost condamnate la CEDO pentru ținerea în detenție a solicitanților de azil până la soluționarea definitivă a cererii depuse, uneori câteva luni, cu toate că solicitanții au fost minori neînsoțiți. În cadrul dezbaterilor au participat și prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, membru în Consiliul de Administrație al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene.

La sfârșitul dezbaterilor, în concluziile Conferinței, președintele Diana Wallis a anunțat că Adunarea Generală și Conferința anuală 2016 vor avea loc în perioada 7-9 septembrie, la Ferrara, Italia, în colaborare cu Universitatea din Ferrara.

Ioan Zonga

RAPORTUL SPECIAL AL AVOCATULUI POPORULUI PRIVIND CONDIȚIILE DE DETENȚIE DIN PENITENCIARE ȘI CENTRE DE REȚINERE ȘI ARESTARE PREVENTIVĂ, FACTORI DETERMINANȚI ÎN RESPECTAREA DEMNITĂȚII UMANE ȘI A DREPTURILOR PERSOANELOR PRIVATE DE LIBERTATE

Acest raport special a fost întocmit ca urmare a anchetelor teritoriale în penitenciare și în centrele de reținere și arestare preventivă. Avocatul Poporului a decis realizarea de anchete în întreg sistemul penitenciar din România, solicitând pe lângă aspectele evidențiate de presă și alte informații suplimentare privind furnizarea apei, a energiei electrice, calitatea apei și a hranei în penitenciare. Anchetele au fost extinse și la centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. La solicitarea instituției Avocatul Poporului, Administrația Națională a Penitenciarelor precum și Inspectoratul General al Poliției Române au transmis date statistice privind condițiile de detenție din unitățile subordonate acestora.

Scopul elaborării acestui Raport special a fost acela de a contribui la respectarea demnității umane și a drepturilor persoanelor private de libertate, identificând deficiențele din penitenciare și din centrele de detenție și arestare preventivă. Este necesară acum valorificarea informațiilor obținute prin Raport prin propunerea unor măsuri care să contribuie la respectarea dispozițiilor constituționale și a reglementărilor internaționale privind condițiile de detenție.

Raportul se dorește a fi și un instrument de lucru de utilitate pentru autoritățile locale în procesul de reformă a sistemului penitenciarelor și pune în evidență dificultățile și situațiile speciale cu care se confruntă regimul penitenciar, propunând măsurile adecvate atât pentru îmbunătățirea situației persoanelor private de libertate, cât și a personalului din sistemul administrației penitenciarelor. Astfel, datele furnizate de acest raport oferă o bază de informație pentru evaluarea de ansamblu a

situației penitenciarelor din România. Informațiile furnizate de acest Raport vor sta la baza viitoarelor demersuri ale Avocatului Poporului pentru fiecare caz particular în parte, atunci când va emite recomandări, rapoarte speciale sau se vor efectua vizite din partea Domeniului pentru prevenirea torturii din locurile de detenție.

Se recunoaște faptul că deși acest Raport special reprezintă o încercare târzie și insuficientă, cu toate acestea, își propune să prevină pronunțarea unor decizii-pilot de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului împotriva României.

Ca urmare a anchetelor întreprinse, măsurile care se propun vizează modificări și completări ale legislației interne sau acolo unde este cazul chiar emiterea unor noi acte normative. Mai mult decât atât, se propune și creșterea sumelor alocate de la buget pentru sistemul penitenciarelor.

Rezultatele anchetelor au fost aduse la cunoștința publicului și prin intermediul unor comunicate de presă, postate pe pagina oficială a Avocatului Poporului.

În procesul de elaborare a Raportului s-au solicitat și s-au primit date de la Administrația Națională a Penitenciarelor, de la Inspectoratul General al Poliției Române și de la Ministerul Justiției. Întocmirea Raportului și recomandarea măsurilor s-au făcut ținându-se cont de reglementările interne, în primul rând de prevederile constituționale și de reglementările internaționale în materie execuțională, de jurisprudența Curții Europene și de doctrina de specialitate în materie, luându-se, de asemenea, în considerare articolele și informațiile din mass-media.

Daniela Albu

ACTIVITATEA AGENȚIEI EUROPENE PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE – RAPORT DE ACTIVITATE IULIE-SEPTEMBRIE 2015

În perioada 2-3 iulie 2015, reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale au prezentat în cadrul Consiliului Europei proiectul ghidului privind accesul la justiție, la o reuniune plenară a Comisiei europene pentru eficiența justiției, care a avut loc la Strasbourg. S-a dezbătut cu această ocazie conținutul viitoarei publicații și s-au făcut o serie de recomandări

Un seminar axat pe tema colectării datelor despre copiii cu dizabilități s-a desfășurat în data de 6 iulie, 2015, la Geneva. Cu acest prilej, reprezentanți ai FRA au luat cuvântul expunând punctul de vedere și activitatea Agenției în domeniu.

Membrii Parlamentului European s-au reunit în data de 15 iulie 2015, la Bruxelles, pentru a discuta cel mai recent raport FRA cu privire la formele severe de exploatare în muncă. Reprezentanți ai FRA au prezentat și au dezbătut concluziile studiului recent elaborat de Agenție. La reuniune au luat parte membrii Comitetului Parlamentar European pentru angajare în muncă și probleme sociale.

În data de 16 iulie 2015 reprezentanți ai FRA au întreprins o vizită la municipalitățile din Mantova și Bologna, Italia în cadrul proiectului de angajare locală pentru incluziunea minorității rome – proiectul LERI.

Membri ai FRA au susținut o prezentare privind cadrul consolidării legislației și a instrumentelor juridice existente, în speță EURODAC și SIS II, precum și implicarea drepturilor fundamentale în jurisprudența existentă. Prezentarea a avut loc în 20 iulie 2015, la Bruxelles, în cadrul Grupului de lucru al Consiliului Europei privind frontierele. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a contribuit la deliberările Consiliului Europei privind viitoarele progrese ale proiectului pachetului frontierelor inteligente

În data de 21 iulie, reprezentanți ai FRA au prezentat Raportul Anual al Agenției în Senatul Poloniei, la Varșovia. Raportul se axează pe situația actuală și problemele respectării și protejării drepturilor fundamentale.

În perioada 22 – 31 iulie, reprezentanți ai FRA s-au întâlnit cu reprezentanți ai unor diferite organizații din Viena pentru a explora modalități de creștere a gradului de

conștientizare privind drepturile fundamentale și pentru a pregăti viitorul Forum pentru Drepturile Fundamentale, care va fi organizat de FRA în iunie, 2016.

În cadrul celei de a 14-a sesiune de lucru a Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, desfășurată în perioada august – 4 septembrie 2015, a fost analizat și raportul Uniunii Europene privind implementarea Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. Cu această ocazie, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, membră a grupului privind monitorizarea implementării CDPD la nivelul Uniunii, a prezentat un raport privind activitatea și studiile făcute în domeniu fiind subliniate aspecte privind dreptul la capacitate juridică a persoanelor cu dizabilități în statele membre, dreptul la vot etc.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a lansat Raportul său intitulat „Costul excluderii de la serviciile de sănătate – situația migranților aflați în situații nereglementate”, în cadrul Conferinței anuale a Alianței Europene pentru Sănătate Publică, organizată în data de 3 septembrie la Bruxelles. Prezentarea cercetărilor FRA a fost urmată de discuții cu reprezentanți ai Directoratului General pentru Sănătate și Siguranță Alimentară al Comisiei Europene, ai Parlamentului European, ai Organizației Internaționale pentru Migrație și ai organizației Medecins du Monde.

Reprezentanți ai FRA au ținut un discurs inaugural și au prezentat sondajul Agenției privind situația violenței împotriva femeilor, în cadrul Conferinței europene privind violența domestică, organizată în perioada 6-9 septembrie, la Belfast, în Irlanda.

În data de 8 septembrie, reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale au fost invitați să prezinte studiul recent al FRA privind situația drepturilor fundamentale ale persoanelor transsexuale. Prezentarea a avut loc în prezența membrilor grupului Parlamentului European pentru LBGTI (lesbiene, homosexuali, bisexuali, transsexuali), în cadrul unui seminar organizat la Strasbourg.

Tot în data de 8 septembrie, a avut loc la

Burxelles cea de a 19-a întâlnire a Grupului de interinstituțional de lucru privind Rasismul și Xenofobia, întâlnire la care au participat în mod activ și reprezentanți ai FRA.

Grupul de lucru privind terorismul din cadrul Consiliului Europei a organizat în data de 9 septembrie o dezbateră privind islamofobia. Reprezentanți ai FRA au contribuit la discuții ca urmare a invitației președinției luxemburgheze a UE.

Reprezentanți ai FRA au luat cuvântul în cadrul Conferinței de la Salonic, Grecia, conferință cu tema „Implementarea de către UE a Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități: evaluarea impactului concluziilor Comitetului ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități – calea de urmat în viitor”.

În perioada 14-15 septembrie, s-a reunit Comitetul științific al FRA, pentru alegerea noului președinte și a noului vice-președinte.

FRA, împreună cu reprezentanți ai statelor membre, cu Agenția ONU pentru Refugiați, Organizația Internațională pentru Migrație și Comitetul Internațional al Crucii Roșii, s-au întâlnit în perioada 21-22 septembrie la Valletta, Malta în cadrul unui seminar organizat de EASO pentru a discuta ghidul practic pentru găsirea membrilor de familie ai refugiaților, ghid elaborat de Biroul European pentru Asistența Solicitanților de Azil (EASO). Găsirea membrilor familiei este necesară pentru a asigura drepturile copilului și a restaura legăturile de familie atunci când acestea sunt separate din diferite cauze. Ghidul își propune să sprijine statele membre să acționeze în interesul copiilor refugiați prin întregirea familiilor acestora. De asemenea, ghidul oferă o serie de informații practice de identificare și găsire a familiilor pe teritoriul UE și va fi disponibil curând.

În data de 23 septembrie, s-a reunit la Amsterdam, Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor pentru copii în cadrul unei Conferințe având ca temă „Violența împotriva copiilor”. Cu această ocazie, reprezentanți ai FRA au susținut o prezentare privind situația acestui fenomen în UE.

Comitetul Director al FRA, s-a reunit în perioada 23-25 septembrie pentru numirea noului Director al Agenției. În data de 25 septembrie s-a comunicat oficial că noul Director al FRA, Michael O’Flaherty își va

prelua funcția din data de 16 decembrie, 2015. Până la data de 16 decembrie, când noul Director își va prelua funcția, Constantinos Manolopoulos, Directorul Departamentului Administrativ al FRA va fi Director Interimar al Agenției pentru Drepturi Fundamentale.

Aproximativ 20 de experți s-au reunit pe 25 septembrie la sediul FRA pentru a discuta cum vor fi formulate întrebările pentru interviurile care vor fi folosite în cadrul proiectului FRA de folosire a datelor biometrice pe scară largă în sistemele informatice ale UE atât la frontiere, cât și pentru acordarea de vize și de azil.

În contextul proiectului LERI (angajare locală pentru incluziunea minorității rome), reprezentanți ai FRA au participat în data de 26 septembrie la o conferință de încheiere a primei faze de evaluare a proiectului, care a avut loc la Mantova, în Italia.

O delegație turcă a vizitat Agenția pentru Drepturi fundamentale în data de 28 septembrie. Delegația a fost compusă din reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai Înalțului Consiliu al Judecătorilor și Procurorilor, ai Curții Constituționale, ai Curții de Casație și ai Consiliului de stat.

Reprezentanți ai FRA au luat parte la o masă rotundă găzduită de organizația Sprijinul Victimelor în Europa, care a avut loc în data de 29 septembrie, la Bruxelles, având ca temă „Victimele delictelor în Europa: o mai largă perspectivă a ONG-urilor”

De asemenea, tot în 29 septembrie, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a ținut întrunirea sa anuală privind rețeaua de cercetare multidisciplinară, FRANET.

Cel de al 18-lea Forum European privind Sănătatea a avut loc în data de 30 septembrie, la Gastein, în Austria. Tema din acest an a fost ”Asigurarea sănătății în Europa: echilibrarea priorităților, împărțirea responsabilităților”. Reprezentanți ai FRA au luat cuvântul în plenara de deschidere a Forumului, plenară care și-a propus să analizeze îndeaproape cum vor fi afectate sistemele de sănătate de influxul de migranți care fund de conflictele din afara UE. În acest context au fost prezentate concluziile celui mai recent Raport al FRA privind costul serviciilor de sănătate pentru migranți. La Forum au participat peste 600 de experți europeni în domeniul sănătății.

În perioada 30 septembrie - 1 octombrie,

reprezentanți ai FRA au participat la Întrunirea privind Implementarea Dimensiunii Umane, care a avut loc la Varșovia, fiind organizată de Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și pentru Drepturile Omului (ODIHR).

Alături de reprezentanți ai OSCE, au participat reprezentanți din 57 de state OSCE, ai societății civile și ai organizațiilor internaționale. Aceasta este cea mai mare conferință anuală pe tema drepturilor omului și democrației. Agenda conferinței a inclus o sesiune de lucru privind populațiile romă și sinti (minorități gitane). Agenția pentru Drepturi Fundamentale a prezentat cu acest prilej

activitatea sa privind minoritatea romă. Cu acest prilej au mai fost organizate încă patru evenimente adiacente, la care au participat și reprezentanți ai FRA, după cum urmează: Combaterea discursului motivat de ură și rasism împotriva romilor și populațiilor sinti în cadrul campaniilor electorale, problemele actuale în politicile privind minoritățile romă și sinti, tineretul din cadrul acestor minorități și politici publice de participare socială ale minorităților romă și sinti, punându-se accent cu precădere pe participarea femeilor.

Daniela Albu

MICHAEL O'FLAHERTY, NOUL DIRECTOR AL AGENȚIEI EUROPENE PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE

Michael O'Flaherty a fost ales noul Director al Agenției Europene pentru Drepturi Fundamentale (FRA).

„Cu deosebită plăcere, Comitetul Director al FRA anunță numirea domnului Michael O'Flaherty în funcția de Director al FRA” a declarat președinta Comitetului Director al FRA, Frauke Lisa Seidensticker. ”Experiența profundă a domniei sale în domeniul drepturilor omului, precum și bogata sa activitate la nivel național, internațional și european, vor consolida rolul FRA ca una dintre cele mai importante instituții, cu o contribuție majoră la făurirea și protejarea conceptului european al drepturilor fundamentale”.

Membrii comitetului director al FRA au intervievat candidații la această funcție pe parcursul întâlnirii comitetului din perioada 24-25 septembrie, iar decizia finală a fost supusă la vot.

„Este o mare onoare pentru mine să preiau

această funcție importantă” a declarat Michael O'Flaherty. ”Aștept cu mult interes să lucrez împreună cu angajații și cu comitetul director pentru progresul protecției și promovării drepturilor fundamentale în întreaga Uniune Europeană, în special în aceste momente critice”.

Michael O'Flaherty este profesor în Drept și predă Drepturile Omului la Universitatea Națională din Galway, Irlanda, de asemenea, este Director al Centrului Irlandez pentru Drepturile Omului. El este și membru în comitetul pentru drepturile omului din cadrul Națiunilor Unite și a activează de peste 20 de ani în domeniul drepturilor omului, atât la nivel național, cât și internațional. Încă din 2014, a fost înalt expert din partea Irlandei în cadrul rețelei multidisciplinare de cercetare a FRA, FRANET.

Daniela Albu

NOTE, CRONICI, RECENZII

RAMONA-GABRIELA PARASCHIV, MECANISME INTERNAȚIONALE DE PROTECȚIE A DREPTURILOR OMULUI, EDITURA PRO UNIVERSITARIA, BUCUREȘTI, 2014

Cartea „Mecanisme internaționale de protecție a drepturilor omului” care ne propunem să o prezentăm este rezultatul cercetării doctorale a lect. univ. dr. Ramona-Gabriela Paraschiv, din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, Facultatea de Științe Juridice și Administrative. Lucrarea este consacrată unei teme de permanentă actualitate și interes major, tema constituind o preocupare constantă nu numai pentru state, ci și pentru numeroase organizații și organisme regionale și internaționale guvernamentale și neguvernamentale, cât și pentru oamenii de pretutindeni.

Planul de cercetare este cuprinzător, foarte bine conceput și tratează într-o succesiune firească multitudinea aspectelor generale și specifice protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, urmărind dezvoltarea acestora, în contextul evoluției societății, a relațiilor și mediului internațional, precum și a cadrului juridic și instituțional în domeniu.

Având ca obiect de studiu o temă asupra căreia, de-a lungul timpului, s-au aplecat doctrinari de renume, ceea ce a dus și la apariția unei ramuri autonome de Drept internațional al drepturilor omului, autoarea a reușit să elaboreze o lucrare caracterizată printr-o pronunțată notă de personalizare, în care demonstrează – prin extensiunea și complexitatea cercetării, a metodologiei de tratare, a profunzimii analizei, a opiniilor proprii și a raționamentelor juridice, precum și a relevanței argumentelor folosite – modul în care problematica drepturilor omului s-a impus în reglementările internaționale, acestea fiind consacrate și promovate în dreptul internațional umanitar, urmat de: dreptul internațional penal, dreptul răspunderii internaționale a statelor, dreptul diplomatic – prin protecția diplomatică – precum și de dreptul internațional al mediului.

Lucrarea beneficiază de o fundamentare teoretică solidă, autoarea folosind o bibliografie bogată și diversificată atât generală, cât și de

specialitate română și străină (engleză, franceză, italiană), susținută de jurisprudența relevantă, de un foarte voluminos material normativ (internațional și național), de numeroase documente internaționale (rezoluții ale organelor unor organizații internaționale, rapoarte ale organismelor în domeniu, ca și declarații ale unor reuniuni internaționale), precum și de webografie, acestea din urmă ilustrând, în mod preponderent, componența practică a lucrării.

Tematica abordată este tratată la nivel tridimensional, lucrarea relevând competența, profesionalism și pasiune pe întregul proces de investigare, identificare și analiză a problematicii drepturilor omului, ceea ce este de natură să sporească componența și utilitatea practică.

Pe parcursul monografiei și mai ales în capitolul final, în baza constatărilor desprinse în procesul cercetării, autoarea formulează și argumentează numeroase recomandări și propuneri privind perfecționarea mecanismelor internaționale de protecție a drepturilor omului, care trezesc un real interes, fiind demne de luat în seamă, precum și propuneri de lege ferenda menite a îmbunătăți cadrul juridic specific în vederea unei mai bune respectări a drepturilor în plan internațional.

Volumul se prezintă ca o cercetare științifică coerentă în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, o lucrare cu un pronunțat caracter intra și interdisciplinar. Având un conținut cuprinzător, ea tratează corect și în profunzime o multitudine de aspecte, atât de ordin general, cât și specific, cunoscute și mai puțin cunoscute, autoarea raliindu-se unor opinii doctrinare, în timp ce pe altele le dezvoltă, sau formulează interpretări și puncte de vedere noi, după cum în alte cazuri examinează în mod critic unele opinii, aducând contribuții proprii de valoare științifică deosebită.

prof. univ. dr. Dumitra Popescu

DORIN CIUNCAN, CORUPȚIE ȘI POLITICĂ. CRONICĂ DE JURISPRUDENȚĂ PENALĂ, EDITURA UNIVERSUL JURIDIC, BUCUREȘTI, 2014.

Lucrarea „Corupție și politică. Cronică de jurisprudență penală”, publicată la Editura Universul Juridic, își propune să fie o „cronică de jurisprudență penală”, referitoare la „corupție și politică”. Autorul, Dorin Ciuncan, fost procuror șef al Compartimentului de studii și documentare din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, se dovedește a fi temeinic ancorată în realitatea zilelor noastre.

Bazat pe o amplă documentare, autorul abordează o largă tematică din domeniile și relațiile sociale care au legătură cu fenomenul corupției. El se referă la legislația cu privire la protecția proprietății, la domeniul privatizării, al achizițiilor publice, la jurisprudența penală și a mecanismelor de combatere a fenomenului infracțional.

În cuprinsul lucrării sunt analizate, între altele, în contextul general de europenizare, dreptul de proprietate, principiul supremației dreptului și al legalității protecției drepturilor patrimoniale, restituire în natură, dreptul la respectarea proprietății, exploatarea resurselor patrimoniale, dezindustrializarea României, principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei etc.

Bogata experiență pe care autorul o are în domeniul dreptului, atât sub aspect teoretic cât și practic, ușurința exprimării, capacitatea de sinteză și de analiză dobândite în cadrul activității desfășurate la Editura Științifică,

Revista Română de Drept și altele i-au permis să facă o examinare pertinentă a unor infracțiuni, cum ar fi abuzul în serviciu în formă calificată, șantajul, conflictul de interese, luarea de mită, foloasele necuvenite, traficul de influență, trădarea prin transmiterea de secrete, informații secrete de stat, evaziunea fiscală, fapta persoanei care îndeplinește o funcție de conducere de a folosi influența ori autoritatea sa, corupția politică prin abuzul de resurse publice ș.a.

Sunt prezentate, de asemenea, o seamă de instituții și proceduri în fața acestora cum ar fi: Autoritatea de Supraveghere Financiară, procedura arbitrală a Curții de Arbitraj Comercial Internațional, Consiliul Superior al Magistraturii.

Se fac referiri la categoriile de funcționari publici și funcționari, la aspecte privind aplicarea legii penale în timp, prezumția de nevinovăție, dreptul la informare cu privire la drepturile procedurale, dreptul la un proces echitabil, garanțiile procedurale referitoare la acesta, egalitatea armelor, principiul contradictorialității etc.

Prin întreg conținutul său, prin soluțiile practice propuse, această lucrare încearcă să dea unele răspunsuri tehnice pentru multe probleme de actualitate din activitatea juridică românească referitoare la fenomenul corupției și se constituie astfel, într-un adevărat document de știință juridică la îndemâna magistraților și a altor specialiști.

Gheorghe Pârvan

GHEORGHE IANCU, DREPT ELECTORAL, EDITURA UNIVERSUL JURIDIC, BUCUREȘTI, 2015

Dreptul electoral este o lucrare singulară în peisajul doctrinei juridice de drept public și este scrisă cu o multitudine de analize de drept comparat în domeniu.

Lucrarea se constituie în curs universitar care se predă la Facultatea de drept a Universității

din București. În conținutul său sunt cuprinse patru părți și anume: drepturile fundamentale politice, tipurile de scrutin, toate tipurile de alegeri (parlamentare, președințiale, europarlamentare și locale), precum și referendumul.

În ceea ce privește drepturile fundamentale politice, acestea sunt analizate în conținutul lor, pe baza condițiilor constituționale și legale pe care trebuie să le îndeplinească un cetățean (român) pentru a putea să le execute.

Dreptul de a alege, care ar fi mai științific să fie denumit dreptul de a vota (sau de vot) este examinat din perspectivă comparată. În legătură cu conținutul său, sunt analizate diferențele dintre condiție și cens, cele două confundându-se de multe ori. Aceste diferențe se referă la accesibilitatea alegătorilor, la caracterul exagerat al unor condiții și la cel prohibitiv pentru exercitarea acestui drept fundamental.

În ceea ce privește dreptul fundamental de a fi ales se face trimitere la condițiile necesare a fi îndeplinite pentru executarea dreptului de a alege, subliniindu-se aspecte constituționale și legale care se deosebesc.

Variantele celor două drepturi fundamentale sunt și ele examinate, și anume dreptul fundamental de a alege și de a fi ales în Parlamentul European. În aceste cazuri, desigur, se menționează că legea aplicabilă este cea română.

Pentru ambele variante, și pentru celelalte drepturi fundamentale politice, este semnalizată o propunere de lege ferenda referitoare la imprecizia reglementării în domeniu, referitoare la imposibilitatea resortisanților comunitari de a alege și de a fi aleși în Parlamentul European, dar și în autoritățile publice reprezentative din România.

Tipurile de scrutin sunt examinate grupat în cele trei mari categorii: majoritar, proporțional și mixt. Fiecare tip de scrutin cuprinde variantele fiecăruia analizate din perspectivă comparată, împreună cu o abundență de exemple.

Desigur că, este analizată și legea română referitoare la tipul de scrutin proporțional care va fi aplicat începând cu alegerile parlamentare din anul 2016.

O abordare detaliată este cea a scrutinului mixt de tip german (cu compensare), care a fost creat pentru a reduce dezavantajelor tipurilor de scrutin majoritar și proporțional.

Alegerile sunt examinate pe baza operațiunilor electorale pe care le cuprind și care, de principiu, sunt aceleași.

Alegerile parlamentare sunt examinate ca fiind dreptul comun în domeniu, pentru celelalte tipuri de alegeri prezentându-se doar specificul lor. Desigur că, în cazul alegerilor locale specificul este foarte pronunțat, motiv pentru care acestea ocupă un spațiu mai larg.

Operațiunile electorale sunt prezentate în ordinea în care acestea se desfășoară. În plus, alegerile sunt analizate prin prezența la urne și fără această prezență. În acest ultim caz, este examinat votul la distanță (votul electronic și votul prin corespondență). În acest sens, este valorificată experiența dobândită ca urmare a desfășurării congreselor de la Bregenz referitoare la votul la distanță, cu precădere a celui electronic.

Sunt analizate și organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și sunt formulate multe propuneri de lege ferenda.

Referendumul este prezentat pentru prima dată în conținutul analizat în lucrare, ca fiind preponderent decizional. Analiza este făcută tot din perspectivă comparată. În acest sens, sunt examinate: trăsăturile, definiția și clasificarea referendumurilor; argumentele pro și contra referendumului; funcțiile referendumului și diferențele dintre acesta și plebiscit; procedura de organizare a referendumurilor; modulele de referendum.

În final, este analizat referendumul în România. În plus, lucrarea cuprinde analize referitoare la justiția electorală și la contenciosul electoral și justiția electorală în România.

Teodor Lorent

AGENȚIA PENTRU DREPTURILE FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE, ASPECTE PRIVIND PROMOVAREA RESPECTULUI ȘI DIVERSITĂȚII - COMBATEREA INTOLERANȚEI ȘI URII, 2015

În perioada recentă Europa a cunoscut mai multe provocări și situații de gestionat: criza

economică din Grecia, problemele de securitate din Ucraina și conflictul cu Rusia, amenințarea

globalizată a terorismului până la criza umanitară a refugiaților și a migrației. Uniunea Europeană se află într-una dintre cele mai tensionate și dificile perioade ale sale. Astfel de provocări aduc atingere principiilor de bază și valorilor Uniunii Europene, prin actele de violență motivate de ură și intoleranță, atacurile teroriste, precum și discriminarea și excluderea celor considerați diferiți din cauza a ceea ce ei cred sau pentru că provin din altă parte.

Uniunea Europeană a adoptat o legislație de combatere a discriminării, instigare la ură și infracțiunile motivate de ură, și a finanțat mai multe proiecte transnaționale. De asemenea, multe state membre au luat măsuri similare. Cu toate acestea, se pot realiza la nivel local, mult mai multe lucruri, în special în mediul școlar, împreună cu instituțiile publice, diverse organizații și mass-media.

Lupta împotriva discriminării, rasismului, xenofobiei și intoleranței, precum și eforturile de a respecta și proteja drepturile fundamentale trebuie să constituie un efort continuu în fața oricăror provocări. Acest efort necesită voință politică, coordonare operațională eficientă și

schimbul de expertiză și experiență între toți actorii implicați, de la instituțiile Uniunii Europene, prin intermediul autorităților naționale, regionale și locale, organele responsabile cu aplicarea legii, sistemul de justiție, autoritățile educaționale și organismele cu preocupări în promovarea egalității.

Activitatea organizațiilor internaționale, cum ar fi Consiliul Europei și Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) a arătat că este nevoie de un amestec de măsuri variate pentru a contracara ură și intoleranță în mod eficient. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene recunoaște existența și impactul pe care le au rasismul și xenofobia, această recunoaștere fiind o condiție prealabilă pentru găsirea unor răspunsuri eficiente.

Uniunea Europeană are capacitatea de a se comporta ca actor global pentru găsirea unor soluții pe termen lung care să ajute la rezolvarea acestor crize, de a oferi răspunsuri adecvate la problemele cu care se confruntă.

Adrian Bulgaru

AGENȚIA PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE, RAPORT PRIVIND COSTURILE EXCLUDERII DE LA SERVICIILE DE SĂNĂTATE – CAZUL MIGRANȚILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚII NEREGLEMENTATE, 2015

Raportul își propune să estimeze costurile oferirii unui acces prompt la diagnostic și tratament migranților aflați în situații nereglementate, în comparație cu oferirea de tratamente doar în cazuri de urgență. Raportul prezintă un model economic de calculare a unor astfel de costuri pentru două probleme medicale: hipertensiunea și tratamentul prenatal. Pentru a ilustra mai bine aplicarea în practică, modelul se aplică la trei state membre din Uniunea Europeană; Germania, Grecia și Suedia.

Deși rezultatele trebuie interpretate cu precauție, testele arată că oferirea de servicii medicale preventive pentru migranții aflați în situații nereglementate ar putea economisi costuri pentru serviciile de sănătate. Chiar și în

cazul în care se folosește un model simplu pentru estimarea costurilor, implicațiile sunt clare: tratarea unei situații medicale doar atunci când aceasta devine o urgență, nu numai că pune în pericol sănătatea pacientului, dar are ca rezultat o mai mare povară economică exercitată asupra sistemelor de sănătate.

Raportul arată că accesul migranților aflați în situații mai speciale, la serviciile de sănătate nu numai că ar contribui la respectarea dreptului fiecărui om de a beneficia de cel mai înalt standard de sănătate fizică și mentală, dar ar fi și mult mai eficient din punct de vedere economic. Obligațiile care incumbă fiecărui stat ca urmare a unei interpretări incluzive a legislației internaționale a drepturilor internaționale ale omului, sunt astfel sprijinite și de argumente economice.

Dreptul la sănătate este un drept social de bază. Pactul internațional ONU privind drepturile economice, sociale și culturale, care a fost ratificat de toate cele 28 de state membre, consfințește în Articolul 12 „dreptul fiecăruia de a beneficia de cel mai înalt standard de sănătate fizică și mentală”. Obligația respectării acestui drept îi revine fiecărei persoane și fiecărui stat. Protocolul opțional din 2008 stabilește procedura depunerii plângerilor de către grupuri individuale ale căror drepturi economice, sociale și culturale au fost încălcate. Dar când vine vorba despre oferirea unor servicii de sănătate, dreptul european permite o anumită diferențiere între migrații aflați în situații reglementate și cei aflați în situații nereglementate. Jurisprudența europeană este prima care vine să reducă acest decalaj. Raportul din 2011 al Agenției pentru Drepturi Fundamentale oferă o analiză detaliată asupra dreptului la sănătate și a respectării acestuia în cazul persoanelor aflate pe teritoriul unui stat. Articolul 24 al Convenției ONU pentru drepturile copilului conține prevederi specifice privind accesul copiilor la serviciile de sănătate și obligă statele să asigure îngrijiri prenatale mamelor. De asemenea, Carta Europeană a Drepturilor Fundamentale include dreptul la îngrijiri și servicii de sănătate în Articolul 35. Dar aplicabilitatea Cartei se lovește de legislația

națională care poate diferi de la un stat la altul. Legislația națională tinde să ofere servicii de sănătate stabilind standarde minime pentru acestea.

De altfel, așa cum se subliniază și în introducerea raportului, în 2011 FRA a publicat trei rapoarte având ca temă drepturile fundamentale ale migraților din UE, aflați în situații nereglementate. Cu acest prilej FRA a constatat că politicile din statele membre privind accesul migraților la servicii de sănătate variază în mod substanțial și cel mai adesea își propun să ofere servicii medicale de urgență. Considerațiile de ordin economic trebuie avute mereu în vedere dar ele nu pot fi folosite pentru a justifica nerespectarea unor drepturi fundamentale. FRA concluzionează că eficiența costurilor rămâne un aspect important în dezbateră privind accesul la servicii de sănătate pentru migrații aflați în situații nereglementate. Astfel la cererea experților și a persoanelor implicate în acest subiect, FRA și-a propus să examineze în acest nou raport implicațiile costurilor pentru serviciile de sănătate acordate migraților aflați în situații speciale. Analiza este comparativă și se rezumă la cele trei state membre UE mai sus menționate.

Petru Emanuel Zlătescu

IRINA AIRINEI, SORIN BORDUȘANU, CĂLĂTORI PRIN BUCUREȘTI, PRO UNIVERSITARIA, 2015

Semnalăm apariția volumului Călători prin București/Wandering through Bucharest, apărut la editura Pro Universitaria, al cărui autori sunt dr. Irina Airinei, cadru didactic la SNSPA și Sorin Bordușanu- vicepreședintele Comisiei de atribuire de denumiri a Municipiului București.

Bucureștiul fiind un important depozitar al elementelor de patrimoniu, lucrarea aduce în atenție patrimoniul toponimic al Bucureștiului.

Multiculturalitatea Bucureștiului este reflectată în denumirile arterelor de circulație, prezentând străzile ce poartă numele unor juriști, pictori români celebri, străzi cu nume de personalități aromâne, străzi cu nume evreiești.

Remarcăm, de asemenea, în ultima parte a volumului, capitolul Istoria evoluției urbei, punct de plecare pentru planificarea dezvoltării orașului viitorului, așa cum susțin autorii orașul fiind un organism viu care evoluează odată cu locuitorii săi, odată cu schimbările intervenite în modul de trai, odată cu noile descoperiri ale științei.

Cartea prezintă un deosebit interes pentru toți cei care doresc să afle despre resorturile vieții sociale din București, capitală ce are o realitate și o încărcătură istorică de necontestat.

Alexandra Bucur

CONSILIUL LEGISLATIV – BULETIN DE INFORMARE LEGISLATIVĂ, NR. 3/2015

În deschiderea acestei ediții a Buletinului de informare al Consiliului Legislativ se prezintă bilanțul activității instituției pe anul trecut. Apoi, în cadrul rubricii Personalități ale Consiliului Legislativ de-a lungul timpului este publicat medalionul: Alexandru Costin – specialist de renume al Consiliului Legislativ în domeniul procedurii civile.

Buletinul prezintă, în continuare, apariții editoriale, cum ar fi: Constituția României. Titlul I. Principii generale art.1-14. Comentarii și explicații, București, Editura C.H.Beck, 2015, 380 p. (Sorin Popescu, Cătălin Ciora); Codex constituțional. Constituțiile statelor membre ale Uniunii Europene,

București, Editura „Monitorul Oficial”, 2015, 1638 p. (Maria Luiza Manea, Alina Istodor), Constituția României cu legislație conexă și jurisprudență, București, Editura Hamangiu, 2015, 426 p. (Izabella Nina Navroțchi).

De asemenea, ca acte normative noi, Buletinul redă Legea nr.139/2015 privind înființarea, organizarea și funcționarea Academiei de științe juridice din România, iar rubrica In Memoriam supune atenției pe Iulian Poenaru, specialist de marcă al Consiliului Legislativ în domeniul dreptului penal.

Mihaela Scarlat